"Svensk Brandkårstidning"
Fackorgan för Sveriges Brandkårer

N:o 10. | GÖTEBORG. Joh. Olssons Eftr. Boktr. 1910. | Okt. 1910.

Äges af: Svenska Brandmanna-Förbundet. Utkommer en gång i mån.

Redaktör och Utgifvare: Öfverbrandmästare Erik Blomgren, Göteborg.

Prenumerationspris: Kr. 2: 75 för år. Lösn. 25 öre.
Annonspriser: Å omslaget 50 öre, å blad mell. text 80 öre, i texten 1 kr. pr cm. och spalt.

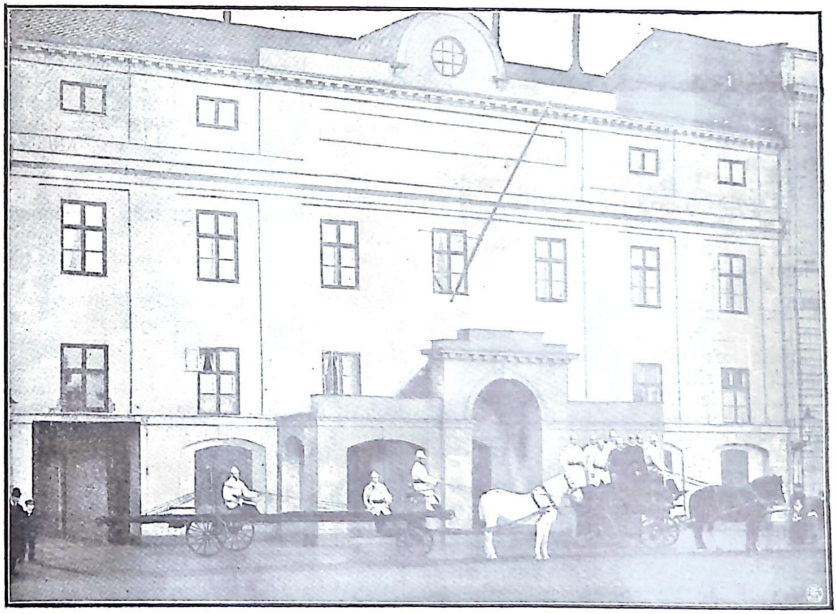

Brandstationen vid Gustaf Adolfs Torg i Göteborg,

det s. k. »Stadshuset», är stadens äldsta brandstation. Ifrån det brandkår först upprättades i Göteborg tills år 1891, då brandstationen vid Nordhemsgatan togs i bruk, var brandkårens hufvudstation förlagd dit. Huset byggdes år 1690 till stadshus och inrymdes där då samtidigt stadens spruthus, och har det allt sedan denna tid därstädes funnits brandstation, ehuru huset under tidernas lopp i öfrigt undergått många förändringar. (Se nästa sida!)

Några ord om Göteborgs brandkår på 1860-talet.

Göteborgs brandkår fick sin nuvarande organisation den 1 juli 1872 och är landets äldsta, efter modernt mönster organiserade brandkår. Härefter i ordningen kommer Stockholms brandkår den 1 januari 1876.

Redan under tiden 1863—1872 hade dock Göteborg en s. k. fast yrkesbrandkår, fastän ordnad på helt annat sätt än den nuvarande, och det är öfver denna gamla brandkårs organisation och verksamhet jag här vill försöka att gifva en liten skildring.

Dessförinnan vore det måhända intressant att gå tillbaka i tiden för att få en hastig inblick i Göteborgs brandväsens historia.

Staden fick som bekant sina privilegier 1619. I äldsta tider fanns det naturligtvis lika litet här som annorstädes i landet något ordnadt brandväsen, efter våra begrepp, utan fick allmänheten själf släcka eldsvådorna efter bästa förmåga om de kunde rå på dem. I de flesta fall fick det brinna tills kvarteret var nedbrunnet och elden slocknade af sig själf. Göteborgs äldsta brandordning utfärdades 1639 och en brandstation med spruthus fanns redan 1690 i Stadshuset, eller samma hus uti hvilken den nuvarande brandstationen vid Gustaf Adolfs Torg fortfarande är inrymd. En brandvaktskår af 50 à 60 man uppsattes 1748 för af fastighetsägarne sammanskjutna medel och och afsöndrad från de gamla stadssoldaterna, hvilka funnos till redan i början af stadens tillvaro eller första hälften af 1600-talet och gjorde tjänst som ordningens upprätthållare såväl under dagen som under natten. Denna brandvaktskår fick oftast uppbära mycken mer smälek för sitt görande och låtande än för sitt uraktlåtande. När brandvakten någon gång icke slumrat in på en trappa och förnam någon skrålande eller annan fridstörande vandrare, strax var han framme med sin långa sax, en underlig tingest, som genom att appliceras på fridstörarens ben, försatte denne i ett hardt när orörlighetstillstånd. Nu användes skramlan som signal om bistånd af någon annan möjligtvis icke sofvande kamrat, och när så förstärkning anländt, tågade man till finkan, där delikventen fick afvakta morgondagens ransakning och dom.

Brandvakten eller de s. k. »paltarne» brukade utgå kl. 9 på kvällen och hade till åliggande att hvarje timma, halft ropande, halft sjungande låta höra följande nattvaktsrop:

Från eld och brand — Och fiendehand — Bevare Gud vår stad och land! Klockan är 1 slagen! — något naturligtvis mycket angenämt för de innnevånare som älskade en ostörd nattro. Men brandvaktskarlarne skulle förstås hållas vakna och för den skull fick sofvandet ofta vika.

När man tänker tillbaka på »paltarne» har man all anledning utbrista: »Det var en skön brand- och poliskår de hade på den tiden!»

Förestående har omnämnts hufvudsakligast för kuriositetens skull, ty »paltarne» kunna ju inte räknas som någon brandkår i egentlig mening; deras uppgift måtte nog mest bestått uti att anmäla eldsvådor, ty att de togo någon vidare del uti släckningsarbetet tror jag inte.

Kåren upplöstes emellertid 1848.

Uti en beskrifning öfver Göteborg omtalas, att staden under åren 1669, 1721, 1739, 1746, 1792, 1793, 1794, 1802 och 1804 hemsöktes af fruktansvärda eldsvådor, då till och med 200 à 300 hus nedbrunno åt gången.

Efter den stora eldsvådan 1804 blefvo bestämmelserna angående eldsvådors förebyggande i staden något skärpta och förhållandena angående eldsläckningen något bättre ordnade. Genom den året därpå fastställda brandordningen indelades staden i vissa kvarter med sprutor och brandredskap; men någon ordentlig brandkår upprättades inte, utan brandmanskapet förhyrdes vid tillfället eller utgjordes af borgarnes tjänare.

Först år 1832 satte sig J. A. Rossing i spetsen för några unga män, förnämligast ur handelskåren, och bildade ett förbund, med uppgift att verka som brandkår vid inträffande eldsvådor. Detta förbund fick namnet Göteborgs Frivilliga Brandkår och utmärkte sig på allt sätt under de följande på eldsvådor så rika åren. Dess verksamhet var högst betydande, attiraljen omfattade ej mindre än 7 större sprutor och föreningen har stadfäst sitt namn i stadens historia som vår första organiserade brandkår. Kåren hade sina spruthus vid Södra Larmgatan, Artillerityggården och Gamla Varfvet.

Sällan har väl en brandkår kunnat göra sig så populär som denna, ty fastän nu 40 år förflutit sedan den upplöstes, finnas ännu många i vår stad, som med största beundran tala om frivilliga brandkårens bedrifter.

År 1862 inköpte Göteborgs stad från firman Shand & Mason i London stora, moderna handkraftssprutor samt en ångspruta, hvilken blef den första i Skandinavien. Denna gången gick således göteborgarne i tête. Ångsprutan kostade 500 pund sterling. Den

skulle kunna uppeldas på 15 minuter samt leverera 350 kannor vatten i minuten till en höjd af 150 fot.

Det var ett efter den tidens förhållande förträffligt sprutmateriel, som då anskaffades, hvilket äfven till fullo bevisats, då sprutorna ännu efter 48 år äro i fullt brukbart skick, ja — hvad handkraftsprutorna beträffar — hittills inte öfverträffade.

Våren 1863 uppsatte staden en fast aflönad brandkår, som enligt brandordningen bestod af:

Befäl:

en Öfverbefälhafvare,
en Andre Befälhafvare, och
en Mönsterskrifvare, som tillika tjänstgjorde som Adjutant.

Eldsläckningsafdelningen:

Underbefäl:

fyra ordinarie Uppsyningsmän,
åtta extra Uppsyningsmän, och
två Maskinister.

Arbetsstyrka:

femtiotvå ordinarie Brandkarlar,
åtta extra Brandkarlar, hvaraf sex för stationen i Redbergslid,
åtta Reservbrandkarlar, och
tvåhundra femtio man arbetsmanskap.

Bergningsafdelningen:

Underbefäl:

en Anförare, och
fyra Förmän.

Arbetsstyrka:

fyratio Bergare, indelade i fyra rotar.

För vakthållning och förvarande af brandredskapen fanns fyra stationer, nämligen:
en i Stadshuset,
en på Stampen,
en i midten af Hagorna, och
en i Redbergslid.

Hvilken eldsläckningsredskap, som fanns utplacerad i dessa brandstationer framgår af brandordningen, uti hvilken det föreskrefs, att materielen i allmänhet skulle fördelas mellan stationerna efter Öfverbefälhafvarens bestämmande; dock skulle ovillkorligen förvaras:

Vid stationen i Stadshuset: tre större och två mindre s. k. Distriktsprutor jämte Ångsprutan och Materialvagnen;
vid stationen i Hagorna: tre större och två Distriktsprutor;
vid stationen å Stampen: två större sprutor och en Distriktspruta; samt
vid stationen i Redbergslid: två Distriktsprutor.

Därjämte fanns två för transport af sprutor och servis lämpliga båtar stationerade på ställen som, efter Öfverbefälhafvarens förslag, bestämdes af Poliskammaren.

Någon mekanisk stege fanns inte. Det var egentligen hvarje husägares sak att hålla tillräckligt långa stegar för sina hus. Men brandkåren medförde också stegar, hvilka dock hufvudsakligen användes af Bergningsafdelningen och framforslades på stora kärror.

Angående vakthållningen vid brandstationerna fanns föreskrifvet att, med undantag af den i Redbergslid, i hvars granskap sex extra Brandkarlar borde hafva sin bostad, skulle dygnet om, vakt utgöras af ordinarie Uppsyningsmän och Brandkarlar samt Maskinister, efter tur och indelning, som Öfverbefälhafvaren bestämde, sålunda att

Dagvakt utgjordes:

vid stationen i Stadshuset af en Uppsyningsman och två Brandkarlar;
vid stationen i Hagorna af en Uppsyningsman och två Brandkarlar; och
vid stationen på Stampen af en Uppsyningsman och en Brandkarl; samt

Nattvakt bestriddes:

vid Stationen i Stadshuset af en Uppsyningsman, en Maskinist och elfva Brandkarlar:
vid stationen i Hagorna af en Uppsyningsman och tio Brandkarlar; och
vid stationen på Stampen af en Uppsyningsman och fem Brandkarlar.

Uppsyningsmännen vid stationerna i Hagorna och på Stampen, hvilka borde bo antingen i stationshusen eller i grannskapet af dem, skulle ofta och på obestämda tider visitera de under deras befäl stående vakterna, men hade icke skyldighet att oafbrutet vara tillstädes vid stationerna, från hvilken skyldighet jämväl Uppsyningsman vid dagvakt i Stadshuset befriades, under förbehåll, att vakten på nyssnämnda sätt visiterades.

Den s. k. ordinarie personalens aflöning utgjorde för Uppsyningsmännen och 1:e Maskinisten 600, 2:e Maskinisten 400 och Brandkarlarne 300 kr. pr år. Således inte så särdeles högt tilltaget som vi se. De voro ju häller inte ständigt upptagna vid brandkåren, utan kunde förrätta annat arbete bredvid, så att de erhöllo existensmöjlighet. Men nog kan man förstå att de ofta hade det svårt, ty de måste likväl om dagarne vara påpassliga i

Uppmaning!

Skrif Edra meddelanden endast å en sida af arket och skrif tydigt!

Skrif om sådant, som är lärorikt och intressant i fackligt hänseende!

Insänd i god tid till redaktionen artiklar, illustrationer och öfriga meddelanden!

Gynna tidningen! *RED.*

---

händelse af eldsvåda och om nätterna voro de flesta af dem på vakt å brandstationerna.

Någon begäran om ändring uti aflöningsstaten förekom inte under de 9 år denna kår ägde bestånd, om man undantager en framställning år 1864 om bättre stöflar, hvilken begäran förefaller rätt blygsam och för öfrigt i någon mån belyser förhållandena på den tiden. Framställningen lydde:

«Till Drätselkammaren i Göteborg!

Undertecknade Branduppsyningsmän, Maskinister och Brandkarlar, anställde vid Göteborgs Stads Brandkår, våga härmed ödmjukeligen till Drätselkammaren framställa den anhållan, att de till hvar och en af oss i lönevilkoren årligen anslagne halfstöflor måtte för innevarande och nästkommande år, i stället utgå i kontanta penningar, af det skäl att vi, för hälsans bewarande vid utöfvandet af vår tjänstebefattning, anse nödigt att anskaffa oss stöflor med långa skaft, hvilka kunna dragas utan-på byxorna och gå upp öfver knät; och som det lärer blifva föreskrifvet, att vi Brandkarlar skola förrätta Strålförare-befattningen vid sprutorna, är det så mycket behöfligare, att vi blifva försedde med stöflor af sistnämnda beskaffenhet, som man utan sådane svårt utsättes för att blifva genomvåt om ben och fötter, hvilket åter skulle menligt inverka på vår förmåga att vid eldsvådor, synnerligast vintertiden, hålla ut så länge som erfordras. I sammanhang härmed torde vi få meddela, att då måttagning egde rum till de sistlidet år oss tilldelade stöflorna, vi alla funno de förevisade profstöflorna vara af den beskaffenhet, att den tillökning af 2 R. R:mt, som leverantören fordrade för att lemna bättre stöflor, var att föredraga samt äfven af oss erlades.

Med anledning af hvad ofvan anförts, anhålla vi ödmjukeligen, att ett anslag af 11 R. R:mt för hvartdera af förenämnda år måtte oss beviljas, i hvilket fall vi å vår sida förklara oss villige att redan i vår anskaffa oss ändamålsenliga stöflor med långa skaft.

Göteborg den 21 Mars 1864.»

Denna deras framställan blef också af drätselkammaren beviljad.

Här har nu lämnats en kort redogörelse öfver huru stor denna gamla brandkår var, huru många brandstationer som fanns, hur mycken redskap, som där förvarades och slutligen något om folkets tjänstgörings- och aflöningsförhållanden. Det som således egentligen återstår är att tänka sig uppkomsten af en eldsvåda samt söka klargöra sättet för en eldsvådas alarmering, huru redskapen forslades till brandstället samt huru det kunde gå till vid en eldsläckning på den tiden.

Dessförinnan torde det vara lämpligt omnämna, att för uppdagande af eldsvådor funnos anställde några tornväktare, under befäl af en förman, hvilka hade att turvis dygnet om hålla vakt uti Domkyrkans och Christine kyrkas, sedermera äfven i Karl Johans kyrkas torn, för att verkställa klämtning i händelse af eldsvåda.

Hvad sedan alarmerande af en eldsvåda på annat sätt beträffar, tydliggöres detta bäst genom citat ur brandordningen från denna tid:

»Den som eldsvåda eller tecken därtill förmärker, skall ofördröjiigen sådant tillkännagifva för i trakten posterad poliskonstapel eller nattväktare, eller ock vid närmaste brandstation.

Då befälhafvaren för högvakten inhämtar, att eldsvåda är å färde, låter han skyndsamt

---

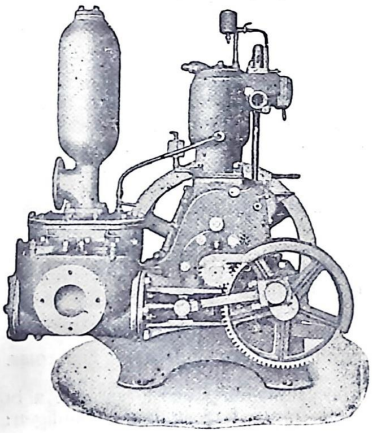

Motorsprutan "MERIT"

5 hkr.

Lättskött och absolut tillförlitlig.

Driftkostnad: c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten pr minut med en 25 met. vågrät, 20 met. lodrät stråle.

C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg. Stockholm. Malmö.

aflossa två kanonskott och afsänder, så framt eldsvådan är inom staden, tredjedelen af vakten till brandstället, för att utsätta poster, hvilka der kvarblifva, till dess Piketen inställer sig och dem aflöser.

För skyndsamt meddelande af underrättelse om utbruten eldsvåda användes elektrisk telegrafledning mellan Christinæ kyrkas torn och stationen i Stadshuset äfvensom mellan sistnämnda station samt stationerna på Stampen och Hagorna; skolande allarmering i Förstäderna, Stampen och Hagorna vid eldsvåda ske dels genom ringning i klockor å stationshusen och dels medelst trumning å gatorna.»

Som vi nu få anse brandkåren vederbörligen alarmerad, så blir det så småningom fråga om utryckning. Att detta inte allt för hastigt kunde komma i fråga, se vi återigen i brandordningen som föreskrifver, att:

»Vid första tecken till eldsvåda, bör, efter föranstaltande af Gatu- och Vägförvaltningen, till brandstationerna afsändas folk med erforderligt antal hästar och seldon, för fortskaffande af de der förvarade sprutorna och öfriga brandredskapen; äfvensom på reqvisition af Öfverbefälhafvaren, hästar aflemnas, genom berörda Styrelses försorg, till redskapens återförande».

Några egna hästar förfogade brandkåren således inte öfver på den tiden och man får ej undra mycket på att eldsvådorna togo fart och blefvo stora innan brandkåren hann fram, isynnerhet som förutsättningarne för eldsvådors uppkomst voro betydligt större då ännu, beroende på byggnadssättet och mindre nogräknade bestämmelser i fråga om eldfarors förebyggande.

Härtill kom, att vattenledning för eldsläckningsändamål saknades, hvarför brandkåren inte hade annat än hamnen och kanalerna att tillgå.

Jonsereds Fabrikers Aktiebolag
GÖTEBORG
rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

Var nu eldstället beläget långt ifrån vatten, såsom uppe i Masthuggsbergen t. ex., så måste sprutorna uppställas i kedja, d. v. s. en större spruta placerades nere vid hamnen som uppfordringsverk och med denna pumpades nu vatten till en annan närmare eldstället placerad spruta och denna i sin tur till en annan ännu närmare eldstället uppställd spruta o. s. v., tills elden kunde nås med tillräckligt starka strålar.

Att en sådan utplacering af sprutor, utläggning af slangar, ordnande af manskap m. m. skulle taga en rundlig tid i anspråk kan man mycket väl förstå, och att eldsvådorna i allmänhet fingo stor omfattning innan de blefvo släckta, förvånar nog ingen.

Brandkarlarne kunde ju hvar för sig vara duktiga, oförvägna och uti sitt kall nitiska personer, men när förhållandena voro sådana som de voro kunde ju inte resultatet blifva bättre, trots deras goda sprutor.

Det gifves dock från denna tid exempel på, att det i fråga om påpasslighet och tjänstenit inte alltid var så välbeställdt. Uti vaktjournalen för brandstationen i Stadshuset finnes t. ex. för den 18 april 1863 en af 2:e befälhafvaren gjord anteckning om, att han vid inspektion i brandstationen funnit såväl uppsyningsmannen som 5 man af vakten frånvarande.

Beträffande skötseln af och tillsynen om eldsläckningsredskapen var det nog också kanske ibland både si och så. Så se vi t. ex. af de rapporter som vederbörande underbefäl afgifvit till öfverbefälhafvaren angående utryckningen till en eldsvåda i Masthugget den 24 januari 1868, huru särskildt vid detta tillfälle vedervärdigheterna tycktes ha hopat sig. För att man själf skall kunna göra sina reflektioner, vill jag här återgifva rapporterna, dock med uteslutande af det som ej direkt hör till saken:

»Efter gifven brandsignal utryckte genast sprutan och ett vattenfat till brandstället och började där genast sin verksamhet, men efter en stunds arbete uppstod en bristfällighet med densamma, så att den återskickades till Brandhuset, men manskapet arbetade gemensamt med sprutan N:o 4 tills hemryckning beordrades.»

— — —

»Rapport öfver eldsvådan den 24 januari 1868 kl. 3/4 till 6 e. m. uti segelsömmaren C. J. Svenssons hus vid Stigbergsliden.

Sprutan N:o 4 utryckte genast till brandstället men kom ej strax i verksamhet, emedan slangarna till sprutan, som varit begagnade några dagar förut, ej hunnit blifva torra och tillfölje däraf ej kunnat läggas uti densamma, hvilket ej märktes förr än vid framkomsten, hvadan hon blef overksam tills de hunnit anlända med annan spruta.»

— — —

»Rapport från stationen Stadshuset.

Vid den eldsvåda som utbröt den 24:de d:s kl. 1/4 7 efm. uti huset N:o 36 i 11:e roten placerades ångsprutan vid Barlastkajen, för att användas vid slutsläckningen. Sprutan sattes i gång, och då den arbetat några minuter måste dock elden utrakas emedan matareröret gick sönder.»

— — —

»Rapport från brandstationen å Stampen öfver eldsvådan den 24 januari 1868.

Kl. omkring 1/4 till 7 på aftonen gåfvos brandsignaler. Eld hade utbrutit uti huset N:o 36 i stadens 11:e Rote (å Barlastkajen) tillhörigt segelsömmmaren C. J. Svensson. Lilla sprutan N:o 3 från stationen Stampen utryckte ej, i afseende att genom telegrafsignal gafs tillkänna att eld utbrutit i 1:a distr., men manskapet utryckte genast, hvilket användes till hjälp för pumpning vid den större och mindre sprutan, men fick återvända hem kl. 3/4 till 9 på aftonen.»

— — —

»Vid eldsvådan sistl. gårdag på aftonen kl. 6 à 1/2 7 i huset N:o 36 i 11:te roten tillhörigt segelsömmaren C. J. Svensson utrycktes genast till branden med stora sprutan N:o 8, hvilken placerades närmast elden i linie med stora sprutan N:o 7 och erhållande vatten från sistnämnda spruta, arbetade under hela släckningen; och ehuru arbetsmanskapet i början var fåtaligt, infunno sig samtlige efter en kort stunds förlopp utom N:o 17. N:o 7 Wass erhöll 3/4 timmas permission för att släcka gaslyktorna och var således frånvarande vid uppropet.»

— — —

Nog är det sannt, att tråkigheter af mångahanda slag till följd af bristande tillsyn m. m. äfven i vår tid kan förekomma och förekommer, men att något så oerhört skulle kunna läggas oss till last, som att rycka ut till en eldsvåda och glömma slangarne hemma, vore väl ändå väl starkt! Sådant kunde dock ske på den tiden; kanske utan allt för stor skandal. Nu ginge det säkert inte för sig.

Denna gamla brandkårs organisation, som jag här gjort ett försök att skildra, visade sig emellertid rätt snart ohållbar, så att den efter endast 9 års bestånd ändrades. Detta skedde som jag i början nämnde 1872, och från detta år räknar den nuvarande brandkåren i Göteborg sina anor.

E. B—n.

Vanskötsel.

I somras voro vi i tillfälle att besöka en af våra köpingar i norra delen af landet och passade då på att se efter huru de hade sitt brandväsen ordnat på den platsen. Men någon »ordning» kunde vi sannerligen icke upptäcka.

För några år sedan hade de styrande i samhället visserligen gjort en ansatts till att få sitt brandväsen förbättrat, ty då byggdes en liten brandstation af tegel och samtidigt inköptes en liten två-hjulig ångspruta och sedan ansågs det välbeställdt med den saken. Måhända var det den stora branden, hvilken strax förut hemsökt samhället, som vållat denna uppryckning. Någon brandtelegraf kom det naturligtvis inte i fråga att uppsätta, ej häller någon annan brandkår än den värnpliktiga.

Utbruten eldsvåda tillkännagifves fortfarande genom klämtning med kyrkklockorna och det sades, på vår förfrågan efter brandtelegraf, att »det alls inte var svårt att få reda på hvar eldstället var beläget, ty det syntes nog så snart man bara kom ut».

Brandstationen såsom sådan var alldeles för liten tilltagen. Det fanns i redskapshuset nätt och jämt plats för den lilla ångsprutan samt ett par små slangkärror. Således inte det minsta utrymme i händelse af tillökning.

I redskapsrummet rådde långt ifrån någon ordning. Kärrorna voro leriga och smutsiga och synbarligen placerade så där hur som hälst. Slangarne voro söndriga och leriga, men ändå upprullade på rullar och placerade på kärrorna. Plåtpytsar, lyktor och annan attiralj låg här och där på golfvet och därtill syntes det vara bra länge sedan som någon sopborste eller damtrasa hade användts inne i dessa lokaler. Således en allt annat än behaglig syn för den som är van vid ordning och skick på en brandstation.

Det kanske bör upplysas, att hvarken någon eldsvåda eller öfning förekommit på länge.

På en annan, mera centralt belägen och af en massa främlingar mycket besökt plats inom köpingen ligger äfven ett litet spruthus, detta af trä och försedt med stora fönster. Vi trodde, att här åtminstone, där man från vägen kunde se rätt in i sprutboden, måtte väl råda någon bättre ordning än på det förstnämnda stället. Men vi blefvo, efter att ha kastat en blick in genom ett af fönstren, grundligt besvikna, ty någon större oreda och samling af sopor och skräp kan man väl näppeligen träffa på inne i en lokal, hvarest den allra största ordning och renlighet i stället borde vara rådande.

Att här var särdeles dåligt bevändt med brandväsendets skötsel, därom bar det vi sett tydliga vittnesbörd och vi tänkte på hvilken oerhörd villervalla en plötsligen utbrytande eldsvåda skulle kunna åstadkomma, när brandattiraljen befann sig uti ett så oordentligt skick.

För att likväl få några närmare underrättelser angående samhällets brandsläckningsförhållanden, gingo vi ut på gatorna för att möjligen få tag i brandchefen, hvilken samtidigt också var polisman. Vi lyckades äfven träffa på honom, just som han, kanske på ett allt för nitiskt sätt, höll på med att

beifra vårdslös cigarrettrökning, efter hvad en slaktare på platsen upplyste oss om.

Vi hade nu emellertid sett alldeles nog, både af platsens brandsläckningsväsen och dess handhafvare, hvarför vi ej längre önskade erhålla några särskilda upplysningar, utan åtnöjde vi oss med att endast vara åskådare.

Den, som känner sig träffad af hvad vi här framdragit, skulle vi vänligast vilja råda, att med det allra snaraste göra rättelse uti de berörda förhållandena, samt dessutom tänka efter, ifall eldsläckningsanordningarne i öfrigt äro tillräckligt betryggande för samhället.

Vi komma nog inte alltid att utesluta namnen på de platser vi åsyfta.

Omorganisationen af Karlskrona brandkår.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 13 dennes föredrogs beredningsutskottets yttrande öfver komitérades förslag till omorganisation af brandväsendet i Karlskrona.

Utskottet afvek i flera afseenden från komitérades förslag. Sålunda slopade det sergeantbeställningarna och föreslog endast 10 ord. och 6 extra brandsoldater, 2 maskinister och 2 kuskar. Utskottets förslag till reservkår upptager i likhet med komiténs 2 förmän, en reservmaskinist och 24 reservbrandsoldater.

Vidare kunde icke utskottet dela komiténs mening att stadens brandchef ej fick innehafva annan befattning, hvarför brandchefens lön föreslogs till allenast 1,500 kr.

Härom utspann sig en liflig debatt, hvarunder de flesta talarne, särskildt herrar Kloo, Månsson och Magnusson, klandrade beredningsutskottets förslag, isynnerhet hvad beträffar det, att brandchefen skulle få sin befattning som bisyssla eller att han ej blefve helt anställd i stadens tjänst. Tvänne talare ansågo det vara olämpligt att anställa en pensionerad militär som brandchef. Denne kom då icke i den självständiga ställning han absolut måste ha.

Vidare ansågos förmännen bland reservmanskapet kunna slopas, men då visst inte korpralerna vid det fasta manskapet. Ej heller ansågs det tillrådligt att sänka det föreslagna antalet brandsoldater från 14 till 10.

Att låta de bestämmelser kvarstå att befälhafvande amiralen ägde rätt ingripa vid brandtillfällen, troddes kunna leda till betänkligheter.

Stadsfullmäktige beslöto härefter i enlighet med vice ordförandens förslag att remittera ärendet till drätselkammaren, som hade att efter brandredskapsstyrelsens hörande inkomma med utlåtande i frågan.

Automobilbrand i Göteborg.

Den 29 september kl. 5,45 f. m. inträffade en eldsvåda i Hyrverksbolagets automobilstall i Göteborg, som icke var af det alldagliga slaget.

Eldsvådan uppkom på följande sätt:

En chaufför tvättade inne i garaget motorn på en automobil med bensin och satte därefter motorn i gång. En gnista sprang fram från tändstiftet och åstadkom en explosion af bensinångorna efter tvättningen. Chauffören ryggade förskräckt tillbaka och råkade välta omkull en kanna med bensin, som stod bakom honom. Lågorna flammade nu upp och fattade i ännu en bensinbehållare till en annan automobil, hvilken exploderade, och inom ett ögonblick var hela garaget ett eldhaf.

Brandkåren alarmerades ofördröjligen och nästan samtidigt från två brandskåp.

Utryckning skedde från Hufvudstationen och brandstationen vid Gustaf Adolfs torg. Vid fram-

Ingen obemärkt
Eldsvåda.
Kolos- och Gasförgiftningar
omöjliggöras genom alarmapparaten
»Skyddsängeln».
Pris endast 10 kronor *per styck.*
Finnes hos hvarje installatör för gas- och ringledningar samt i parti hos
ANDERSSON & LINDBERG, Aktiebolag,
GÖTEBORG
Rikstel. 2284, 3334.
Återförsäljare antagas.

komsten utlades genast fyra slangledningar från brandpost med hvilka elden angreps från tvenne håll och blef inom en kort stund släckt inne i själfva garaget.

Garaget bestod af ett enda stort rum uti hvilket de till ett 20-tal uppgående automobilerna som bolaget ägde skulle hafva sina platser när de ej användes. Det var vid eldsvådetillfället den enda tid på dygnet som så många automobiler befunno sig inne. 7 st. voro redan ute på morgonen och af de innevarande blefvo 11 st. mer eller mindre skadade innan elden hann släckas. Karosseriet uppbrändes å de flesta fullständigt, hvaremot motorerna ej togo värre skada än att de kunna användas.

Väggarne i garaget voro af sten och rummet afskildt från angränsande rum medelst stora, skjutbara järndörrar. Dessa visade sig under branden ej kunna motstå hettan, utan böjde sig och gingo ur sina spår.

Taket bestod af dubbla brädbottnar, invändigt beklädt med asbest och därutanpå tjock järnplåt. Detta kunde dock inte tillfyllest motstå den uppkomna branden, ty efter det eldsvådan i själfva garaget var släckt, visade det sig att elden trängt genom takbeklädnaden och in mellan brädbottnarne. Som nu vinden däröfver användes till foderskulle, fick brandkåren en stunds styft arbete med att förhindra elden få fäste där.

Hyrverksbolaget hade ej sina automobiler försäkrade, beroende på för höga premier, och de beräknade den uppkomna skadan till ej högre än c:a 15,000 kronor.

Under släckningsarbetet fick brandkarlen Gustaf Andren vid användande af en s. k. »panelkrok» då plåten i taket skulle nedrifvas sin öfverläpp spräckt och tre tänder utslagna. Han forslades omedelbart till sjukhus för att förbindas.

Med anledning af ofvannämnda brand har en insändare i Göteborgs Handelstidning påpekat dels det oförsvarliga lättsinne, som lagts i dagen vid ifrågavarande tillfälle, då föraren inne i garaget använder bensin vid rengöringen af en motor, dels en del andra enligt hans mening otillfredsställande anordningar med bensinens förvaring och påfyllningen af automobiltankarna o. dyl. Den lyder sålunda:

»Den eldsolycka, som den 29 dennes ägde rum i Hyrverksbolagets garage, synes vara af den art, att den påfordrar något allmännare uppmärksamhet, då det ju här är fråga om en olycka orsakad af bensin, hvilkens ändamålsenliga lagring varit föremål för omfattande utredningar och försök. Olyckan hade följande förlopp:

En automobil inköres i garaget, och föraren börjar rengöra motorn utvändigt med bensin. Af någon anledning vrider han på igångsättningsvefven, hvarvid äfven tändapparaten kommer i rotation. En gnista springer öfver, om på själfva apparaten eller i ledningarna är numera omöjligt att få konstaterat, men det senare är troligast, och härvid antändes den blandning af bensingas och luft, som till följd af rengöringen fanns kring motorn. Förskräckt tager föraren ett steg baklänges och slår därvid omkull en bensinbehållare innehållande några liter bensin, hvilken också fattar eld, och så är olyckan skedd.

Det är fullkomligt tydligt, att den svaga punkten härvidlag är, att vederbörande haft ett kvantum bensin förvarat i ett icke eldsäkert kärl, eller öfver hufvud taget, att han haft tillfälle handskas med bar bensin inom garaget. Hade han icke kunnat det, så hade olyckan aldrig skett, ty man måste väl gå ut ifrån, att ett rengörande af en motor med bensin, åtminstone inne i ett garage, är ett lättsinne utan like på samma gång som det är en absolut onödighet, då ju samma effekt kan åstadkommas lika bra, om än ej så bekvämt, på annat och betydligt billigare sätt.

Ett sådant fall som det ifrågavarande föder gifvetvis den frågan: Hur är det med brandsäkerheten och hur hafva vederbörande i allmänhet en så viktig sak ordnad? Saken är viktig icke blott för garageägaren utan, och i kanske än högre grad, äfven för omkringboende, för hvilka grannskapet med ett bensinupplag, som ej är fullt brandsäkert förvarat, alltid utgör en fara. I det ifrågavarande fallet hafva vederbörande myndigheter godkänt det sätt, på hvilket bensinen i Hyrverksbolagets garage förvarades. Intet klander faller sålunda på bolaget, men nog måste man förvåna sig öfver, att myndigheter kunna godkänna en anordning, hvilken icke i något afseende motsvarar de kraf på brandsäkerhet, som man bör hafva rätt att numera uppställa.

Hyrverksbolaget har i en murad stenkällare inlagd sin bensindepot, ett fat på 1,000 liter. Från detta pumpas bensinen i mindre kärl, hvilka sedan bäras till resp. automobiler och där med tratt fyllas i bensintanken. Detta är allt.

Det förefaller besynnerligt, att en dylik anläggning kan godkännas såsom varande brandsäker. Det är intet tvifvel om, att vid pumpningen spilles bensin, vid transporten spilles bensin och vid ifyllningen spilles bensin. Detta sätt att ordna bensinfrågan innebär således ingen som hälst säkerhet, utan vederbörande myndigheter kunde lika gärna hafva tillåtit vederbörande att i källa-

Annonsera

uti Svensk Brandkårs-Tidning om lediga platser vid brandkårerna!

ren förvara 1,000 liter bensin på småkärl, och hade detta med säkerhet gjort förhållandena bättre än nu, ty då hade ingen bensin kunnat spillas förrän vid tappningen i vagnstankarne.

Idealet för bensinförvaring måste gifvetvis ett system erbjuda, där man från en tappningskran i garagets vägg drager en slang till vagnens bensintank, där den med en förskrufning fästes, och när sedan tappningskranen öppnas tryckes bensinen medels kolsyretryck in i vagnens behållare. Icke en droppe behöfver spillas. Ett sådant in i de minsta detaljer genomstuderat system finnes och användes i största utsträckning utrikes. Systemet uppkallas efter sina upphofsmän Martini-Hüneke och är t. ex. i Tyskland påbjudet af försäkringsbolag och myndigheter på så sätt, att hvem som hälst får lagra hur stora kvantiteter bensin som hälst, snart sagdt hvar som hälst, t. ex. midt inne i Berlin, endast lagringen utföres enligt system Martini-Hüneke.

Principen i systemet är synnerligen enkel och är i hufvudsak följande:

Bensinen förvaras i en behållare, hvilken nedgräfves i jorden under eller framför den byggnad, i hvilken bensinen skall distribueras eller användas, och så djupt, att värmestrålningen från t. ex. en eldsvåda i husen ofvan eller omkring icke kan förorsaka någon afsevärd temperaturhöjning. C:a två meter är det vanliga. Från behållaren går ett rör till tappningsstället (eller tappningsställena, ty dessa kunna göras hur många som hälst) och ett till påfyllningsstället. Dessa rör liksom alla rörledningar ofvan jord, hvilka föra bensin, äro af bly och försedda med dubbla väggar. Innerst rinner bensinen och i manteln utomkring densamma införes under tryck stående kolsyregas. Blir det eldsvåda smälter blyröret, hvarvid manteln smälter först, kolsyretrycket blir då lika med atmosfärtrycket, och bensinen rinner på grund af tyngden tillbaka till behållaren. Om af okynne eller vårdslöshet ett bensinrör bräckes, går alltid kolsyretrycket ut först, och bensinen ser aldrig dagen. Vid tappning i vagnarnes behållare föres en slang till dem, fastskrufvas medelst en förskrufning, och först sedan hela rörledningen, således äfven slangen, står under kolsyretryck är det möjligt att öppna tappningskranen, hvarefter kolsyretrycket prässar in bensinen i behållaren.

Ifyllning af bensin i lagerbehållaren går till på samma sätt. Icke förrän slangen till bensinfatet eller tankvagnen eller hvad det nu kan vara för transportmedel, står under tryck, kan ifyllningskranen öppnas.

Det är naturligtvis ytterst lätt att kombinera en dylik anläggning med en effektiv och absolut pålitlig mätanordning. Flere olika sorters dylika kombinationer finnas.

En såsom ofvan beskrifvits anordnad anläggning kan med fog kallas brandsäker. Icke en droppe bensin kan spillas, ingenting afdunsta. All eldfara på grund af bensinen själf är sålunda borteliminerad. Ett exempel härpå kan nämnas. Berlins omnibussällskap har ett kolassalt garage midt inne i Berlin och där förvaras icke mindre än 300,000 liter bensin. Bredvid garaget fanns ett stall, ty alla bolagets linier trafikerades ej med autos, utan en del med hästar. På höskullen uppstod en dag kortslutning i en elektrisk ledning, och minuten därefter stod stallet i ljusan låga. Elden spred sig så snabbt till garaget, att de innevarande vagnarne knappt hunno räddas. Allt öfrigt blef lågornas rof med undantag af det innevarande bensinförrådet 120,000 liter. Ett bättre bevis på brandsäkerhet kan väl knappast tänkas.

Ur en synpunkt kan den häromdagen timade olyckshändelsen blifva af stor betydelse, nämligen, om myndigheterna taga den som en påminnelse om, att allt icke är så välbeställt på detta område, som det borde vara. Eller skall det kanske behöfvas ännu kraftigare påminnelser i form af upprepningar af den nu timade olyckan i större skala och med spillda människolif för att komma till detta resultat?

Branden på världsutställningen i Bryssel.

Söndagen den 14 augusti kl. 9 på aftonen utbröt som bekant å världsutställningen i Bryssel en eldsvåda, hvilken hann få en oerhörd omfattning innan brandkårerna blefvo herrar öfver densamma. De dagliga tidningarna liksom en del facktidningar ha härom lämnat långa redogörelser, dock utan att man af dessa uppgifter lyckats få något ordentligt begrepp hvarken om brandens uppkomst och omfattning eller om de närmare omständigheterna vid släckningen.

Elden började emellertid inom belgiska afdelningen, som var inrymd uti själfva den stora, omkring 800 meter långa, hufvudbyggnaden. Här spred den sig med oerhörd hastighet uti de lättantändliga föremålen och sprang inom kort öfver till den bakom liggande engelska afdelningen hvilken i likhet med den förstnämnda fullständigt förstördes.

Efter en timma kastade sig elden plötsligt mot norr och antände den strax intill den antända hallbyggnaden liggande Bryssels Kermesse, där det då rådde fullständig trängsel; omkring 70,000 personer funnos där församlade.

Bryssels Kermesse var en efterbildning af det gamla Bryssel i stil med Gamla Stockholm på

Stockholmsutställningen och var alltså en trångt byggd stad, hufvudsakligen bestående af trä och väf.

Att elden här fick den rikligaste näring och att den slukade dessa teaterdekorationer med rasande fart behöfver icke sägas Det är blott ett under, att de hopade människoskarorna trots den panik, som måste ha utbrutit bland dem, hunno rädda sig undan genom de trånga gatorna öfver branta träbroar och genom smala portar utan att antalet skadade blifvit större än fallet tyckes vara.

På grund af den sena timmen voro utställningshallarne stängda och den besökande allmänheten hade samlat sig dels till nöjesområdena, dels till restauranterna. Tack vare denna omständigbet kar antalet skadade människor blifvit anmärkningsvärdt ringa.

Enligt hvad som i fackkretsar var allmänt bekant lämnade eldsläckningsanordningarna å utställningen åtskilligt öfrigt att önska och litet hvar har frågat sig hur räddningsmöjligheterna skulle komma att ställa sig om elden på allvar komme lös. Ty för någon större brand voro de långt ifrån rustade.

De anstalter man företagit till skydd mot eldfara för det stora området voro följande:

En särskild vattenledning från Bryssel, uti hvilken 4 atm. tryck kunde åstadkommas, hade anlagts. Vidare hade uti den brasilianska paviljongen förlagts en ständig, blott 11 man stark, brandvakt med släckningsredskap; dock ingen ångspruta. Uti hallarna hade anordnats särskilda brandkranar med slangar och strålrör samt upphängts 300 minimaxapparater.

Ja, all respekt för minimaxapparaterna, om de så funnits där i 10-dubbelt antal, så var likväl brandvaktsstyrkan för detta stora och farliga område löjligt liten.

Efter branden förstärktes också vakten till 60 man, men det var så dags då.

Den befintliga brandvakten stod vid eldens utbrott alldeles maktlös mot det härjande elementet. Till själfva staden Bryssel var vägen lång, nästan en timmes färd, och därför kom hjälpen därifrån alldeles för sent. En brandkårsafdelning från Antwerpen liksom hela Bryssels garnison deltogo äfven i släckningsarbetet.

De belgiska brandmännen visade stort mod och arbetade med dödsförakt och de ha också erhållit offentligt erkännande härför.

Det påstås dock, att ledningen på brandplatsen skulle stått under all kritik. Bryssel har nämligen icke mindre än 14 förstäder, hvilka hvar och en har sitt eget brandväsen och dessa brandkårer deltogo likaledes uti släckningsarbetet. Hvar och en befälhafvare för dessa ville dock föra befäl öfver sin kår, hvarigenom fullständig planlöshet rådde uti släckningen. Härtill kom, att de olika kårernas materiel, t. ex. slangförskrufningarne, inte passade tillsammans. Inte heller kunde de hitta brandposterna och så var vattentrycket alldeles otillräckligt.

Vid 5-tiden på natten var elden begränsad. Eldsvådan hade förstört de belgiska och engelska afdelningarna, kvarteret Gamla Bryssel och 17 byggnader vid Avenue Solbosch. Staden Paris' paviljong, lifsmedelsutställningen och en del af industriutställningen på franska afdelningen hade förstörts.

De uppkomna skadorna uppgifvas till omkring 200 millioner francs, förutom en mängd ädelstenar, konstskatter och antika föremål, hvilka icke ens kunna ersättas med penningar.

Ögonvittnen berätta:

Klockan hade ännu icke slagit 9 då vi sågo eld och rök bryta ut ur belgiska afdelningen, hvilken sedan 6 på e. m. varit stängd. Några minuter därefter stodo flammorna högt i skyn och klockan half 10 hade elden spridt sig öfver en stor del af utställningsområdet. Allt syntes som ett enda eldhaf och elden spred sig öfver de af lätt träverk byggda gallerierna med oerhörd hastighet. Man ropade att elden uppstått genom kortslutning i en af restaurationerna som äro inrymda i framsidan af belgiska afdelningen. Hettan var olidlig, och, snart var allt ett enda glödhaf. Sprutorna forslades fram och arbetade oförtrutet, men att spruta vatten på detta glödhaf var fullkomligt gagnlöst; det förvandlades strax till ånga. Man försökte att inträngа i belgiska afdelningen från baksidan, men förgäfves. Träet och beklädnadstygerna brunno som fnöske eller spindelväf och lågorna kastade sig från den ena byggnaden till den andra, görande språng på många meter. Hvad ej lågorna tände, angreps af gnistregnet.

Hela utställningen är genom en stor allé delad i tvänne afdelningar och man hoppades att allén

Aktiebolaget Ferm & Perssons
Förgyllerietablissement
Guldmedalj GÖTEBORG Etabl. 1894
Brandfritt Glastegel & Trädglas
Spegel-, Ram- & Guldlistfabrik
Största Partilager af alla slags
SPEGEL- & FÖNSTERGLAS
OBS.! Order expedieras till alla delar af Sverige.
Skepps-, Däcks- & Ventilglas
Råglas & Butiksrutor.
OBS.! Eget glassliperi & Folieringsanstalt.

skulle sätta en gräns för eldens spridning, men olyckligtvis hade en ganska frisk vind begynnt blåsa, och med dennas tillhjälp kastades lågor och gnistor långt öfver avenyen.

En fruktansvärd fara lupo de människomassor, som voro samlade i den s. k. Kermessen eller nöjesparken, hvilken befinner sig omedelbart intill den brinnande belgiska afdelningen. Här fanns en mängd utskänkningslokaler och små nöjesetablissement i provisoriska paviljonger under fernissade tak, och då elden grep fatt i dessa, uppstod en fruktansvärd panik. I trängseln kunde man i början hvarken komma fram eller tillbaka, och för att skydda sig mot den kväfvande hettan och gnistregnet, måste man uppspänna paraplyn och omvira hufvudet med kappor, schalar och hvad man kunde öfverkomma. Dånet af instörtande bjälkar och tak ökade paniken.

Framför ingången till utställningen trängdes en mängd nyfikna, som ville in på utställningsområdet och stoppade utgången för de flyende. Trängseln var obeskriflig och skulle blifvit ödesdiger, om icke lyckligtvis de elektriska hufvudledningarna blifvit oberörda af branden så att massorna voro i full belysning. Skriken och klagoropen läto dock misstänka allvarliga katastrofer.

Man kan göra sig en föreställning om trängseln och villervallan, då man erfar att en katolsk festdag skulle firas, hvadan människor från hela Belgien strömmat till hufvudstaden för att på samma gång få bese utställningen.

De utbrytande människoskarorna vräkte ned stängslen och banade sig väg genom väggar och fönster, men utanför mötte de ett lefvande stängsel, som blott långsamt skingrades ehuru de största ansträngningar gjordes för att bereda rum.

Såplödder som eldsläckningsmedel.

I Wilhelmsburg vid Hamburg anställdes härom dagen i närvaro af representanter för främmande lands brandväsen en intressant uppvisning med såplödder som eldsläckningsmedel. Ej mindre än fyra olika prof anställdes både med stora järn- och cementbehållare fyllda med flammande bensin, gasolin och liknande eldfarliga vätskor, och på öppna platser, där vedstaplar, tomma fotogénfat o. d. öfvergjutits med bensin, som flöt i strida strömmar ut öfver marken. I alla fallen verkade släckningsmedlet fullt tillfredsställande.

Naturligtvis är det ej vanligt såplödder, som användes. Hvaraf det egentligen består, är ännu uppfinnarens hemlighet. Men dess princip synes utmärkt: släckningsvätskan förvaras innan den tas i bruk i två skilda men lättförenliga kar. Då löddret strömmar ut ur strålrötet, får det en utvidgningsförmåga, som är 3—5 gånger större än den ursprungliga. Det lägger sig öfver den brinnande vätskan — att släcka brinnande vätskor är dess specialitet — flyter ofvanpå och förhindrar syretillförseln från luften.

»Perkeolöddret», som det kallas, tycks innehålla kolsyra, hvars kväfvande egenskap gentemot syre ju för länge sedan är känd. Men detta är ej tillräcklig förklaring. Det sega löddrets förmåga att afskära eldens förbindelse med den omgifvande luften, får tillskrifvas andra, obekanta egenskaper.

Profven utföllo synnerligen väl. Chefen för Köpenhamns brandväsen öfvervar densamma, och otroligt är ej, att metoden kommer att tillämpas i Danmark, skrifver »Nationaltidende».

Notiser.

Inrikes:

Vattenledningsanläggningen i stadsdelen Lundby i Göteborg har nu fortskridit så långt att förutom vattenreservoiren å Ramberget äro 36 brandposter färdiga. Arbetet pågår.

Till brandsergeant i Halmstad har den 17 dennes antagits brandmästaren Alfred Haglund från Falun.

Samtidigt har brandkorpralen Carl O. G. Brouzell utnämnts och befordrats till sergeant i kåren, detta såsom ett uttryck af erkännande från brandstyrelsens sida för herr Brouzells mångariga och plikttrogna tjänstgöring vid Halmstads brandkår.

Öfriga sökande till förstnämnda befattning voro: brandchefen C. D. Fræser, Vara; brandkorpral Olof Lindgren, Malmö; brandsergeant F. E. Johansson, Kalmar; reservlöjtnanten i kungl. flottan E. R. Brantenberg, Malmö; vice brandmästaren A. J. Svensson, Alingsås; brandkorpral A. J. Nordmark, Lysekil; vice brandkorpral J. P. Stanly, Östersund; förre brandkorpralen F. Petersén, Eskilstuna; brandkorpral A. S. Friberg, Kristinehamn; brandkorpral J. A. Sundqvist, Örebro; reservunderlöjtnanten i kungl. flottan G. Hessing, Hörby; dist.-korpralen G. Andersson, Karlsborg; brandsoldat K. G. Johansson, Vesterås; handl. Fridolf Ekblad, Horda; fanjunkare G. Trots, Oskar Fredriksborg; handl. M. Goldenson, Göteborg; disponent C. S. Markusson, Töreboda; sergeant C. Berggren, Skara; öfvermaskinist C. Backlind, Stockholm; korpral C. M. Andersson, Stockholm och inspektor Joh. Hallin, Daltorp m. fl.

Trollhättan fick ingen ny brandtelegraf. Brandstyrelsen hade begärt c:a 4,000 kronor till ny brandtelegraf enär en brandförsäkringsinspektör vid försöksalarmering icke funnit sig nöjd med resultatet. Innan anslaget beviljades lät styrelsen på nämndens uppmaning en fackman, brandmästaren i Uddevalla, grundligt undersöka telegrafen och han fann densamma fungera bra, hvadan såväl brandstyrelsens begäran som inspektörens anmärkningar lämnades utan afseende.

Frivilliga brandkårer på landet. I Kristianstads län pågår sedan en månad tillbaka ett ener-

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN Stockholm
E. Bergström & Co.
Specialaffär för Brandmateriel.
Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gefle 1901. Statsdiplom Berlin 1901.

giskt organisationsarbete för åstadkommande af frivilliga brandkårer inom länets kommuner. Sådana kårer ha redan upprättats i omkring 50 socknar. Den af brandkårsförbundet tillsatte brandkonsulenten har hållit ett ungefär lika stort antal föredrag.

Fordringarne angående explosiva varor. De sakkunniga som tillkallats för att revidera förordningarne angående explosiva varor, ha nu afgifvit betänkande och förslag till förordning, gående ut på skärpning af nu gällande bestämmelser angående kontroll öfver explosiva varor och försvårande af möjligheten för obehöriga att åtkomma sådana. Två af de fem sakkunniga ha i vissa afseenden reserverat sig, särskildt beträffande försvårande af åtkomsten.

Ny brandstation i Stockholm med automobilvagnar. Förslag har framlagts om uppförande af en stor ny brandstation för Vasastaden. Inga hästar, utan endast automobiler skulle användas.

Den nya stationen är det meningen att förlägga till den öppna plats, som bildas vid skärningen af S:t Eriksgatan samt Vanadisvägen och Hälsingegatan.

Olycklig åktur med Stockholms ambulansautomobil. Härom dagen inträffade under en af de dagliga öfningsturerna med den å Johannis brandstation placerade ambulansautomobilen ett missöde, som man väl får hoppas ej kommer att höra till vanligheten.

Automobilen körde ut på Gärdet med en af verkmästarna från Vabis — som chaufför och tre af brandsoldaterna. Man hade kört omkring en stund och befann sig på landsvägen mellan dragonkasern och Djurgårdsbron, då bilens hjul vid en krökning slirade och — bilen hamnade i det här rätt djupa diket!

Åkdonet erhöll endast obetydliga skavanker, ena stänkskärmen blef tillbucklad och ett par glasrutor krossades, och bilen kunde senare på kvällen med egen maskin forslas in till staden. De tre brandsoldaterna fingo däremot en del blessyrer som minne af dagen. En af dem erhöll af glasskärfvorna ett sår i ansiktet, en annan fick en kontusion i hufvudet och den tredje sin ena fot skadad.

Man slapp emellertid kalla den hederliga gamla hästambulansen till platsen. En droskautomobil kom körande förbi stället, och i denna fördes de skadade till Serafimerlasarettet. Sedan de där förbundits, återvände de till brandstationen.

Det värsta väglaget är ju i portgången, äfven för automobiler.

Falu nya brandkår. De nya brandstationsbyggnaderna i Falun äro nu i det närmaste färdiga. Brandchefsbostaden är fullständigt i ordning och togs den 1 dennes i besittning af den nye brandchefen hr Carl Landström. Stationsbyggnaden och manskapsbostäderna äro dock inte ännu fullt färdiga, men till den 1 dec. måste allt vara klart. Då kommer nämligen manskapet att anställas och inflytta i sina bostadslägenheter för att de skola kunna hinna blifva något inöfvade i brandtjänsten till den 1 jan., för då först börjar den nya organisationen.

Den troligen sista brandmönstringen i Karlskrona företogs den 17 dennes å Norra Skeppsbrokajen därstädes.

Utrikes:

Amerikanska eldsvådor. Det låter nästan otroligt, men det är dock sannt, att 196,250,000 dollars gingo upp i rök förlidet år, eller ett belopp nära nog motsvarande en utdelning af fem procent på ett kapital af 4 miliarder dollars. Onkel Sams förluster till följd af eldsvådor äro mycket större än hela Europas. En stor del af denna förlust har sin grund i den omständigheten, att trä användes så allmänt som byggnadsmaterial. Vårdslöshet vid såväl husens uppförande som deras tillsyn gör också sitt till att hjälpa den röde hanen i hans framfart. Bristfälliga skorstenar, rörledningar, eldstäder värmeledningar m. m. äro alltför vanliga. Den brottsliga vårdslöshet, hvarmed tändstickor kringkastas i husen, kostar amerikanarne mer än den fotogén de använda.

Det förtjänar att omnämnas, att på samma gång som Förenta staternas förluster genom brandskador uppgingo till $2^1/_2$ dollar för hvarje individ, voro Frankrikes endast 30 cent. Tysklands 49 och Italiens endast 12. Större noggrannhet vid uppförandet af hus och deras inredning samt användning af tegel, sten och cement i stället för trä rekommenderas såsom medel att nedbringa brandskadeförlusterna liksom äfven mera allmänt isolerande af eldfarliga explosiva ämnen.

Svår explosion i en droghandel. Från Breslau meddelas, att en fruktansvärd explosion inträffat i en droghandel i Skiernevice vid ryska gränsen. Olyckan förorsakades genom oförsiktighet af ett biträde. Vid eldsläckningen blefvo sju brandsoldater svårt skadade och 2 erhöllo dödliga skador.

Glimtar.

TVÅ BRANDKÅRER I SLAGSMÅL. De ständiga nationalitetsstriderna i Österrike föra ofta till de mest tragikomiska uppträden.

Härom dagen utbröt eldsvåda i Reichwald, en småstad i det mähriska Ostrau. På platsen funnos ej mindre än två frivilliga brandkårer, en tjeckisk och en polsk, och båda skyndade till brandstället. Där uppstod emellertid gräl mellan de bägge brandcheferna om hvem som skulle ha öfverkommandot vid släckningen. Ingendera ville ge försteget åt den andra — det handlade ju om »en nationell hederssak». När de muntliga argumenten ej längre räckte till, började brandcheferna dunka på hvarandra med knytnäfvarna och detta blef signalen till ett allmänt slagsmål mellan de bägge brandkårerna. Under det brandmanskapet slogs rasade elden ohäjdat. Invånarne i de brinnande husen tiggde förgäfves om hjälp. »Den nationella äran var viktigare än en lumpen eldsvåda. Innan slagskämparne tröttnat hade ett par hus brunnit ner till grunden.